

Sirküler Tarihi : 28/04/2020

Sirküler No : 2020 /62

TÜRKİYE İŞ KURUMU TARAFINDAN NAKDİ ÜCRET DESTEĞİ UYGULAMASINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR YAYIMLANMIŞTIR

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 24'üncü maddesi kapsamında yapılacak nakdi ücret desteğine ilişkin ödeme usul ve esaslara ilişkin düzenleme Türkiye İş Kurumu tarafından 22.04.2020 tarihinde yayımlanmıştır.

Düzenlemeye konu usul ve esaslar, 4447 sayılı Kanun kapsamındaki sigortalılardan;

- 17/4/2020 tarihi itibarıyla iş sözleşmesinin bulunduğu işveren tarafından 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun geçici 10 uncu maddesi uyarınca ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçileri,
- 15/3/2020 tarihinden sonra 4447 sayılı Kanunun 51 inci maddesi kapsamında iş sözleşmesi feshedilen ve aynı Kanunun diğer hükümlerine göre işsizlik ödeneğinden yararlanamayan işçileri, kapsamaktadır.

1. 17/4/2020 TARİHİ İTİBARIYLA İŞ SÖZLEŞMESİNİN BULUNDUĞU İŞVEREN TARAFINDAN İŞ KANUNU'NUN GEÇİCİ 10 UNCU MADDESİ UYARINCA ÜCRETSİZ İZNE AYRILAN İŞÇİLER BAKIMINDAN;

- 17/4/2020 tarihi itibarıyla iş sözleşmesinin bulunduğu işveren tarafından 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi uyarınca ücretsiz izne ayrılmak,
- Kısa çalışma ödeneğinden yararlanmamak,
- Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı almamak,
- Sosyal Güvenlik Kurumu'na 01, 04, 05, 06, 12, 14, 20, 29, 32, 35, 39, 52, 53, 54 veya 55 no.lu belge türlerinden bildirilmiş olmak, koşullarını birlikte taşımaları ve işverenleri tarafından aşağıda detaylı olarak belirtilen usullere uygun olarak gerekli bildirimlerin yapılması halinde, 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi kapsamında ücretsiz izne ayrıldıkları süre kadar nakdi ücret desteğine hak kazanacaktır.

İşverenleri tarafından kısa çalışma başvurusunda bulunulan ve başvurunun kabul edilmesine karşın gerekli prim şartlarını sağlamadıkları gerekçesiyle kısa çalışma ödeneğine hak kazanamayan işçiler diğer koşulları taşımaları ve işverenleri tarafından ilgili dönem için eksik gün gerekçelerinin 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi kapsamında verilen ücretsiz izin olarak güncellenmesi halinde, ücretsiz izne ayrıldıkları süre kadar nakdi ücret desteğine hak kazanacaktır.

Başvuru esaslarına ilişkin olarak;

- a. Nakdi ücret desteğinden yararlanılabilmesi için ücretsiz izne ayrılan işçilere ilişkin aylık bildirimler, “<https://uyg.sgk.gov.tr/IsverenSistemi>” internet adresinden ücretsiz iznin verildiği ayı takip eden ayın 3’üne kadar işverenlerce yapılacaktır. Bu şekilde bildiri yapılan işçiler için ilgili aya ait Aylık Prim ve Hizmet Belgelerinde/Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamelerinde eksik gün nedeninin, “28-Pandemi Ücretsiz İzin” olarak seçilmesi gerekmektedir. 5510 sayılı Kanununun Ek-9 uncu maddesi kapsamında ev hizmetlerinde ay içerisinde 10 günden fazla sigortalı çalıştıranlar ise bu durum değişikliğini, ücretsiz iznin verildiği ayın sonuna kadar aynı eksik gün koduyla Sosyal Güvenlik İl Müdürlüklerine/Sosyal Güvenlik Merkezlerine bildireceklerdir.
- b. 4857 sayılı Kanununun geçici 10 uncu maddesi kapsamında verilen ücretsiz izin bilgilerine ilişkin işverenler tarafından yapılan başvuru ve güncelleme işlemleri, ücretsiz iznin uygulandığı ayı takip eden ayın sonuna kadar SGK’ya bildirilecektir. Ancak bu şekilde uygulamanın yürürlükte olduğu sürenin tamamlanmasından sonra izleyen ay sonuna kadar yapılan ve hak doğurucu nitelikteki başvurular en fazla bir önceki ay için yapılacaktır.
- c. Kısa çalışma ödeneğine hak kazanamayanlar için Aylık Prim ve Hizmet Belgelerinde/Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamelerinde bildirilmiş olan “18-Kısa Çalışma Ödeneği” gerekçesinin ikinci fıkradaki süreler içerisinde “28-Pandemi Ücretsiz İzin” olarak güncellenmesi ve işverenler tarafından birinci fıkrada belirtilen esaslar çerçevesinde ücretsiz izin başvurusunda bulunulması gerekmektedir. Ayrıca 17/4/2020 tarihinden sonra ücretsiz izne ayrılmasına rağmen, Aylık Prim ve Hizmet Belgelerinde/Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamelerinde “28-Pandemi Ücretsiz İzin” eksik gün nedeni yerine yanlışlıkla başka bir koddan bildirim yapanların, eksik gün kodunun değiştirilmesi için SGK’nın ilgili il müdürlüğü/sosyal güvenlik merkezine başvurmaları gerekmektedir.
- d. İşveren, nakdi ücret desteğinin uygulama süresi kapsamında, ilgili ayda işçinin ücretsiz izne ayrıldığı gün sayısını, işçinin TC Kimlik Numarasını, işçinin IBAN numarasını ve cep telefonu bilgilerini SGK başvuru ekranı üzerinden bildirecektir.

Nakdi ücret desteği ödeme süresi ve tutarına ilişkin olarak ;

- a. 4857 sayılı Kanununun geçici 10 uncu maddesi kapsamında ücretsiz izne ayrılanlar için, 17/4/2020-17/7/2020 tarihleri arasında ücretsiz izinli olunan süreleri kapsamaktadır. Cumhurbaşkanı tarafından 4857 sayılı Kanununun geçici 10 uncu maddesinde yer alan fesih yapılamayacak sürenin uzatılması halinde, nakdi ücret desteği de aynı süre için uzatılacaktır.
- b. Nakdi ücret desteğini hak eden her bir kişi için yapılacak ödeme, 39,24 Türk Lirası olarak belirlenen bir günlük tutardan damga vergisi düşüldükten sonra hesaplanan tutar ile ödemeye hak kazanılan gün sayısı çarpımı sonucu elde edilen tutara tekabül etmektedir. Hesaplanan ödeme tutarından damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılamayacaktır. Nakdi ücret desteği, bir ay içerisinde en çok 30 gün olmak üzere ödeme kanalları yoluyla işçinin kendisine ödenecektir.
- c. Birden fazla işyerinde çalışırken, bu işyerlerinden 4857 sayılı Kanununun geçici 10 uncu maddesi kapsamında ücretsiz izne ayrılanlar adına işverenler tarafından bildirilen prim ödeme gün sayıları toplanacaktır. Bu kişiler adına 30 günden eksik kalan gün sayısı kadar nakdi ücret desteği ödenecektir. İlgili ayda toplamda 30 gün ve üzeri prim bildiri yapılması durumunda, bu kişiler nakdi ücret desteğine hak kazanamayacaktır.

2. 15/3/2020 TARİHİNDEN SONRA 4447 SAYILI KANUNUN 51 İNCİ MADDESİ KAPSAMINDA İŞ SÖZLEŞMESİ FESHEDİLEN VE AYNI KANUNUN DİĞER HÜKÜMLERİNE GÖRE İŞSİZLİK ÖDENEĞİNDEN YARARLANMAYAN İŞÇİLER BAKIMINDAN;

- 15/3/2020 tarihinden sonra 4447 sayılı Kanunun 51 inci maddesi kapsamında iş sözleşmesi feshedilen ve yine aynı Kanunun diğer hükümlerine göre işsizlik ödeneğinden yararlanamayan işçiler, herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı almamaları kaydıyla, 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinde yer alan fesih yapılamayacak süreyi geçmemek üzere, işsiz kaldıkları süre kadar nakdi ücret desteğine hak kazanacaktır.
- 4447 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesi doğrultusunda daha önce hak ettiği işsizlik ödeneği süresini dolduruncaya kadar işsizlik ödeneği tekrar başlatılanlar, 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinde yer alan fesih yapılamayacak süreyi geçmemek üzere, ödemenin bittiği tarihten itibaren nakdi ücret desteğine hak kazanacaktır.

Başvuru esaslarına ilişkin olarak;

- a. 15/03/2020 tarihinden sonra iş sözleşmesi feshedilen ancak işsizlik ödeneği başvurusuna rağmen bu ödeneye hak kazanamayan işsizlerin nakdi ücret desteği ödemeleri, ayrıca başvuru yapmalarına gerek bulunmaksızın İŞKUR tarafından re'sen gerçekleştirilecektir.
- b. 15/03/2020 tarihinden sonra 4447 sayılı Kanunun 51 inci maddesi kapsamında iş sözleşmesi feshedilen ancak işsizlik ödeneği başvurusunda bulunmayan işsizlerin nakdi ücret desteği ödemeleri, "<https://esube.iskur.gov.tr/>" internet adresinden veya e-Devletten işsizlik ödeneği başvurusunda bulunmaları üzerine İŞKUR tarafından gerçekleştirilecektir.

Nakdi ücret desteği ödeme süresi ve tutarına ilişkin olarak;

- a. 15/3/2020 tarihinden sonra 4447 sayılı Kanunun 51 inci maddesi kapsamında iş sözleşmesi feshedilen ve yine aynı Kanunun diğer hükümlerine göre işsizlik ödeneğinden yararlanamayan işçiler için nakdi ücret desteğinin süresi, 17/4/2020-17/7/2020 tarihleri arasında işsiz olarak geçen süreleri kapsamaktadır. Cumhurbaşkanı tarafından 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinde yer alan fesih yapılamayacak sürenin uzatılması halinde, nakdi ücret desteği de aynı süre için uzatılacaktır.
- b. Nakdi ücret desteğini hak eden her bir kişi için yapılacak ödeme, 39,24 Türk Lirası olarak belirlenen bir günlük tutardan damga vergisi düşüldükten sonra hesaplanan tutar ile ödemeye hak kazanılan gün sayısı çarpımı sonucu elde edilen tutara tekabül etmektedir. Hesaplanan ödeme tutarından damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılamayacaktır. Nakdi ücret desteği, bir ay içerisinde en çok 30 gün olmak üzere ödeme kanalları yoluyla işçinin kendisine ödenecektir.

3. NAKDİ ÜCRET DESTEĞİNDEN YARARLANANLARIN GENEL SAĞLIK SİGORTASI PRİMİ ÖDEMELERİ BAKIMINDAN;

Nakdi ücret desteğinden yararlananlardan, 5510 sayılı Kanuna göre genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi kapsamına girmeyenler, aynı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılır. Bu madde kapsamında SGK tarafından tescili yapılan kişilere ait genel sağlık sigortası primleri, İŞKUR tarafından SGK'ya aktarılacaktır.

4. NAKDİ ÜCRET DESTEĞİNE İLİŞKİN HAK DÜŞÜRÜCÜ SEBEPLER VE YAPTIRIMLAR BAKIMINDAN;

Ücretsiz izne ayrılarak nakdi ücret desteğinden yararlanan işçinin fiilen çalıştırıldığına tespiti halinde işverene, bu şekilde çalıştırılan her işçi ve çalıştırıldığı her ay için ayrı ayrı olmak üzere fiilin işlendiği tarihteki 4857 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinde belirlenen aylık brüt asgari ücret tutarında çalışma ve iş kurumu il müdürlüklerince idari para cezası uygulanacaktır.

Nakdi ücret desteğinden yararlanan dönemde, aynı veya başka bir işyerinde işe başlanması ve/veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı alınmaya başlanması halinde nakdi ücret desteği kesilecektir.

Fazla ve yersiz ödemeye sebep işverenlerden, ödenen nakdi ücret desteği, ödeme tarihinden itibaren işleyecek kanuni faizi ile birlikte tahsil edilecektir.

İşveren tarafından SGK'ya yapılacak düzeltme ve güncelleme bildirimleri nedeniyle oluşan fazla ve yersiz ödemeler, işçinin takip eden ay için yapılacak nakdi ücret desteği ödemesinden mahsup edilecektir. 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi kapsamında fesih işleminin yapılamayacağı dönemi izleyen ayın sonuna kadar mahsuba yeter veya hiç nakdi ücret desteği alamayacak kişi bakımından ortaya çıkan fazla ve yersiz ödemeler, işverenden genel hükümlere göre İŞKUR tarafından tahsil edilecektir.

